

El virus del control

«Pels defensors de les societats obertes, davant de qualsevol dubte raonable sempre han de guanyar els drets de les persones»

Dues polèmiques han vingut a posar els focus sobre un dels grans debats que ha encetat la pandèmia, i que afecta l'eterna dialèctica entre seguretat i llibertat. En aquest cas, entre drets individuals i mesures de seguretat sanitària. D'un costat, les declaracions del cap d'estat major de la Guàrdia Civil, José Manuel Santiago, parlant de "minimitzar el clima contrari a la gestió de la crisi per part del govern". El "lapsus", com l'ha qualificat el ministre de l'Interior, ha desfermat les crítiques lògiques de l'oposició.

De l'altre, el debat sobre el passaport d'immunitat, una opció que l'informe del comitè d'experts del Govern ha esmentat, però que finalment no recomana. És una mesura que genera serioses discrepàncies, també entre els científics. Antoni Trilla ha mostrat la seva recança i ha defensat que, en cas de plantejar-se, es fes en el marc de la Unió Europea. D'altres, com l'italià Andrea Crisanti, director del Laboratori de Virologia i Microbiologia de la Universitat de Pàdua, s'hi ha manifestat en contra, ja que, segons ell, fins al moment no està demostrat que haver superat la malaltia sigui una protecció segura i recomana com la millor mesura contra el virus la realització de tests massius.

El passaport immunitari està sobre la taula. No és un tema fàcil. Els que el defensen asseguren que seria útil davant la reobertura progressiva d'espais públics amb risc elevat de transmissió i on no es pugui garantir la distància social. El mateix informe dels tècnics recorda que governs com l'alemany, el britànic i el nord-americà s'estan plantejant la seva introducció. Una possibilitat que no és necessàriament tranquil·litzadora.

Pel que fa a les paraules del general Santiago, ofereixen un moment impagable (el PP atacant el benemèrit institut!), però es fan més inquietants si se situen en un context on també cal situar algunes rodes de premsa amb preguntes filtrades o una pregunta del CIS sobre si cal "mantenir una llibertat total" d'informació enmig de la pandèmia.

A tot arreu, la Covid-19 està oferint moltes possibilitats als governs per reforçar el control social. Si a la Xina, la geolocalització de ciutadans ha estat una mesura eficaç contra l'extensió del virus, no cal ser molt rebuscat per comprendre el risc que suposa en mans d'un poder polític dictatorial. S'està veient com governs conservadors aprofiten l'avinentsa. Als Estats Units, el seu president ja ha parlat de restriccions a la immigració.

La pandèmia és una situació excepcional i requereix de mesures que també ho són. Però també és cert que moltes de les decisions que s'adopten en moments extraordinaris acaben quedant-se per sempre. Un Estat no sol retornar mai el poder que arrabassa a la societat. En aquesta crisi, hi ha un consens social entorn de la necessitat de prioritzar la salut dels ciutadans al preu que sigui. El confinament i la manera admirable en què està sent acceptat ho corrobora. Però, pels defensors de les societats obertes, davant de qualsevol dubte raonable, sempre han de guanyar els drets de les persones. No fos cas que acabéssim perdent la salut i la llibertat.